

Saksframlegg**Turnusplass for fysioterapeut - høringsforslag**

Utval	Utvalssak	Møtedato
Rådet for eldre og menneske med nedsett funksjonsevne		
Hovudutvalet for oppvekst, kultur og omsorg		
Kommunestyret		

Endeleg vedtaksrett i saka har: Kommunestyret**Dokument i saka:**

Behov for plassar - turnusteneste for fysioterapeutar i kommunehelsetenesta 15.08.27 - 14.08.28 (kopi)

[Forskrift om praktisk teneste \(turnustjeneste\) for å få autorisasjon som fysioterapeut - Lovdata Hovedtariffavtalen-2024-2026-interactive.pdf - KS](#)

[Hovedtariffoppgjøret 2026 - iverksetting og kommentarer - KS](#)

[Forskrift om fastlønnstilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til fysioterapitjenesten - Lovdata](#)

[Fastlønnstilskot for fysioterapiteneste - Helfo](#)

[§ 1 Fastlønnstilskudd - Helsedirektoratet \(2022\)](#)

[Meld. St. 9 \(2023–2024\) - Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 – Det kongelige Helse- og omsorgsdepartement \(2024\)](#)

[Organisering og gjennomføring av praktisk teneste \(turnustjeneste\) for fysioterapeuter – Helsedirektoratet \(2018\)](#)

[Aktivitetshåndboken – Fysisk aktivitet i forebygging og behandling.pdf - Helsedirektoratet](#) (Lærum et al, 2009, kapitel 5).

Bakgrunn for saka:

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har 10.07.2026 sent ut dokument til 23 kommuner inkl. Fyresdal kommune om at besvare følgende spørsmål skriftlig, og levere tilbakemelding **snarest og innen 18. september 2026**.

Behov for plasser - turnustjeneste for fysioterapeuter i kommune helsetjenesten - 15.08.27 - 14.08.28

«Vi ber om følgende informasjon i en skriftlig tilbakemelding:

1. Turnusstedets navn/kommunens navn og beskrivelse av innholdet i tjenesten, for eksempel; «Kommune NN, hjemmebehandling og institusjon av eldre, barn på helsestasjon. Førerkort er en fordel».
2. E-postadresse og telefonnummer til kommunen
3. Navn, epostadresse og telefonnummer til kontaktperson for turnusplassen.
4. Begrunnelse fra kommuner som eventuelt ikke ser seg i stand til å ha turnuskandidat.»

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forespeiler behovet for turnusplasser til fysioterapistudenter etter mandat knyttet til underliggende lovverk og retningslinjer:

«Gjeldende regelverk går frem av forskrift om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som fysioterapeut av 09.09.2009 nr. 1175. Nærmere retningslinjer for praktisering av regelverket fremgår av Helsedirektoratets rundskriv IS-1/2018. Formål og innhold i turnustjenesten går fram av punkt 1.3 i rundskrivet.»

«Statsforvalteren i hvert fylke er delegert myndighet til å fremskaffe og godkjenne turnusplasser, jf. forskriftens § 6 og § 10. Vi er igjen bedt om å fremskaffe oversikt over turnusplasser i kommune helsetjenesten og spesialisthelsetjenesten i Vestfold og Telemark, for perioden 15.08.27- 14.08.28.»

Juridisk forankring:

Forskrift om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som fysioterapeut beskriver §1-2 og 11:

- §1: Formålet
 - med praktisk tjeneste er at turnusfysioterapeuten ved å arbeide under veiledning, opplæring og supervisjon skal få nødvendig erfaring og tilegne seg ferdigheter for selvstendig å kunne utføre faglig forsvarlig virksomhet som fysioterapeut.
- §2: Forskriftens virkeområde
 - A. personer som har norsk utdanning som fysioterapeut og som må gjennomføre praktisk tjeneste som vilkår for å få autorisasjon som fysioterapeut i Norge,
 - B. personer som har utenlandsk utdanning som fysioterapeut, og som helt eller delvis må gjennomføre praktisk tjeneste i Norge for å få autorisasjon som fysioterapeut i Norge og,
 - C. turnusstedet der den praktiske tjenesten allerede blir eller skal utføres, herunder for fysioterapeut som er veileder og fysioterapeut som er ansvarlig for tjenesten.
- §11: Pålegg om å motta turnusfysioterapeuter
 - Helsedirektoratet, eller den det bemyndiger, kan om nødvendig pålegge det enkelte regionale helseforetak og den enkelte kommune å motta turnusfysioterapeuter til tjeneste, jf. [spesialisthelsetjenesteloven § 3-5](#) og helse- og omsorgstjenesteloven § 8-1.
 - Pålegg om å motta turnusfysioterapeuter skal så langt som mulig gis i god tid før turnusfysioterapeuten(e) skal mottas. Turnusstedet skal få anledning til å uttale seg før slikt pålegg gis.

Forankring med KS – Hovedtariffavtale:

KS – Stillingskode 7711 - Fysioterapeut i turnusåret

- Tilhører lønnsgruppe 2: Stillinger med krav om 3-årig universitets-/høgskoleutdanning.
- Tariffkapittel: KS HTA kapittel 4
- Lønn: Lønnes 90% av 7066 – fysioterapeut, 0 år ansiennitet
 - KS Hovedtariffavtale 2024-2026 beskriver i vedlegg 1, side 60. at «Fysioterapeut i turnusåret avlønnes med minimum 90 prosent av minstelønn for stilling med krav om høgskoleutdanning (0 års lønnsansiennitet).

KS rundskriv B/11 – 2026 Garantilønnstabell pr. 1.5.2026:

Fysioterapeutar har garantilønn per 1.5.2026, 545 400kr per år.

Lønns kalkulering:	Beregnet faktisk utgift for kommunen:
545 400 x 0.9 = 490 860 kr	490 860 X 1.4 = 687 204 kr
490 860 kr	687 204 kr

Forankring i rundskriv §5-21 – fastlønnstilskudd til fysioterapitjeneste i kommune – Helsedirektoratet samt Forskrift om fastlønnstilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til fysioterapitjenesten – Lovdata

Fastlønnstilskudd justerer årleg. §1 og §3 beskriver at:

- «Pasienter med frikort for helsetjenester skal ikke betale egenandel, og kommunen kan i slike tilfeller kreve egenandelen refundert fra Helfo.»
- «Folketrygden yter tilskudd til kommunene for fastlønnstillinger for fysioterapeuter (fastlønnstilskudd). Slikt fastlønnstilskudd gis i stedet for refusjon etter forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysikalsk behandling, gitt i medhold av folketrygdloven § 5-8 femte ledd. Fastlønnstilskuddet dekker også tilfeller der folketrygden gir full godtgjørelse, jf. § 5 i nevnte forskrift. I øvrige tilfeller kan medlemmet avkreves de egenandeler som framkommer som differansen mellom honorartakst og refusjonstakst i nevnte forskrift.»
- «Fastlønnstilskudd gis også for turnuskandidater.»
- «Krav om fastlønnstilskudd kan fremmes overfor Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer for hvert halvår. Fastlønnstilskuddet utbetales etterskuddsvis.»
- «Fullt fastlønnstilskudd for perioden 1. januar 2026 til 31. desember 2026 er 274 610 kroner.»

Søknad av midler – Fastlønnstilskudd 2026:	274 610 kr
Total kostnad for kommunen:	687 204 - 274 610 = 412 594 kr

Fordelar med ein turnusplass for fysioterapeut:

- **Styrkt folkehelse**
 - **Auka kapasitet, kortare ventetid og betre tilgjenge**
 - Ein turnusfysioterapeut kan auke kapasiteten til vurdering, behandling og oppfølging og dermed bidra til kortare ventetid. Turnusfysioterapeuten kan òg, i samarbeid med dei faste fysioterapeutane, følgje opp innbyggjarar som har vanskar med å møte ved lokala til fysioterapitenesta. Dette kan mellom anna gjelde heimebuande personar med redusert mobilitet og bebuarar ved pleie- og omsorgssenteret.
 - **Tidlegare innsats og styrkt rehabilitering**
 - Turnusfysioterapeuten kan bidra til raskare kartlegging, behandling og rehabilitering etter sjukehusopphald, operasjonar, fall, hjerneslag og andre sjukdommar eller skadar i heimen og i institusjon. Tidleg innsats kan gjere det lettare for brukaren å gjenvinne funksjon og meistre kvardagen heime. Dette kan førebyggje funksjonsfall og redusere eller utsetje behovet for meir omfattande helse- og omsorgstenester.
 - Førebygging av funksjonsfall og auka behov for helse- og omsorgstenester er i tillegg i tråd med Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 publisert av Det kongelige Helse- og omsorgsdepartement (2024) side 25 og 31-33.
 - **Styrkt førebyggjande arbeid og folkehelse**
 - Turnusfysioterapeuten kan bidra med balansetrening, styrketrening, vurdering av gangfunksjon og individuelt tilpassa fallførebyggjande tiltak. Auka kapasitet kan òg nyttast til gruppetilbod innan mellom anna balanse og fallførebygging, artrose, muskel- og skjelettplager, nevrologiske sjukdommar og fysisk aktivitet ved kronisk sjukdom.

- Fysisk aktivitet har ei viktig rolle i både førebygging og behandling av ei rekkje sjukdommar og tilstandar. Lærum et al. framhevar at fysisk inaktivitet aukar risikoen for sjukdom og tidleg død, medan fysisk aktivitet fremjar helse, trivsel og livskvalitet.
- **Styrkt tverrfagleg samarbeid**
 - Legetenesta og fysioterapitenesta kan samarbeid tettare om bruk av fysisk aktivitet som tiltak i førebygging og behandling, mellom anna gjennom «fysisk aktivitet på resept». Turnusfysioterapeuten kan òg bidra i det tverrfaglege samarbeid med heimetenesta, pleie- og omsorgssenteret og andre kommunale tenester.
 - Lærum et al. (2009) har via Helsedirektoratet, presentert rapport om hvordan levevaner kan ha påverke helse. De informerer om at *«Stillesittende levevaner med for lite fysisk aktivitet medfører en kraftig økt risiko for sykkelighet og for tidlig død. Fysisk inaktivitet regnes som en av de viktigste årsakene til sykdom i Europa. Fysisk aktivitet fremmer helse, trivsel, livskvalitet, og dokumentasjon på at fysisk aktivitet har betydning for behandling av en lang rekke sykdomstilstander regnes i dag som overbevisende. Det er en viktig oppgave for hele samfunnet å bidra til en økt aktivitetsnivå i befolkningen»* (Lærum et al., 2009, s.72)
- **Mogleg avlasting av andre tenester**
 - Hverdagsmeistring og rehabilitering kan gjere fleire brukarar i stand til å utføre daglege aktivitetar sjølve. For enkelte kan dette redusere eller utsetje behovet for bistand frå heimetenesta og andre kommunale tenester. For innbyggjarar i yrkesaktiv alder kan tidleg oppfølging òg bidra til raskare tilbakeføring til arbeid og redusert varigheit eller omfang av sjukefråvær.
 - *«Sykdom relatert til levevaner er en belastning av helseteneste og medfører store kostnader»* (Lærum et al., 2009, s.72-73).
 - Når turnusfysioterapeut er god kjent med arbeide som fysioterapeut og kjennskap til innbyggjar / bruker ønskes det at det kan ha selvstendig arbeide med fagleg rettleiing og støtte.
- **Økonomisk fordel**
 - **Inntekter som kan redusere kommunens nettokostnad**
 - Inntektsgrunnlaget er ikkje avgrensa til fastlønstilskotet. Ved kurativ behandling som er omfatta av eigendelsordninga, kan kommunen krevje ordinære eigendelar etter gjeldande fysioterapitakstar. Dersom pasienten har frikort, kan kommunen krevje eigendelen refundert frå Helfo (Helsedirektoratet, 2022).
 - Desse inntektene kjem i tillegg til fastlønstilskotet og kan dekkje delar av kostnadene ved turnusplassen. Den faktiske inntekta vil avhenge av talet på behandlingar, kva takstar som blir nytta, og kor stor del av behandlingane som er omfatta av eigendelsordninga.
 - Kommunen kan ikkje sende ordinære refusjonskrav til Helfo for behandling utført av turnusfysioterapeuten. Denne finansieringa er omfatta av fastlønstilskotet.
 - **Manglande oppmøte frå turnuskandidat**
 - Dersom kommunen har fått skriftleg melding om tildeling av ein turnuskandidat, men kandidaten ikkje møter, får kommunen likevel fastlønstilskot i inntil to månader.

Ulemper med ein turnusplass for fysioterapeut:

- **Auke årleg kostnad**
 - Det er berekna at ordninga vil gi kommunen ein årleg nettokostnad på om lag **450 000 kroner**.
- **Fagleg rettleiing**
 - Turnusfysioterapeuten skal arbeide under fagleg rettleiing, supervisjon, oppfølging og undervisning av ein autorisert fysioterapeut som arbeider på same

arbeidsstad. Ordninga vil derfor krevje ressursar til opplæring, rettleiing, fagleg oppfølging og evaluering.

- Turnusfysioterapeuten er under kvalifisering og kan ikkje forventast å ha same grad av sjølvstende eller kapasitet som ein erfaren fysioterapeut. Vedkomande kan likevel gradvis utføre fleire oppgåver sjølvstendig innanfor rammene av den faglege rettleiinga og supervisjon.
- **Redusert kapasitet til fast fysioterapeut**
 - Rettleiingsansvaret kan i periodar redusere kapasiteten til den faste fysioterapeuten til behandling og oppfølging av eigne pasientar.
 - «Turnusfysioterapeut må ha mulighet for konsultasjon, eventuelt tilkalling av veileder eller stedfortreder for veilder» (Helsedirektoratet, 2018, s. 12).
- **Regelmessig utskifting av turnuskandidatar**
 - Den kommunale delen av turnustenesta varer normalt i seks månader. Regelmessig utskifting vil derfor medføre gjentekne behov for introduksjon og opplæring. Dette kan òg påverke kontinuiteten for brukarar med langvarige behandlingsforløp.

Vurdering:

Saka er vurdert ut frå strategi i Kommuneplanen sin samfunnsdel Fyresdal kommune 2023-2035; Fyresdal kommune strategi for helse og omsorg

Under strategien for helse og omsorg går det fram at kommunen skal ha lett tilgjengelege, førebyggjande folkehelseiltak og gode helse- og omsorgstilbod. Planen legg mellom anna vekt på utvikling av tenester til heimebuande, tverrfagleg samarbeid og at flest mogleg skal kunne bu lengst mogleg i eigen heim.

Kommunedirektøren vurderer at den berekna årlege nettokostnaden på om lag 450 000 kroner må sjåast i samheng med dei forventa kapasitets-, kvalitets- og samfunnsgevinstane. Fastlønstilskot, eigendelar og refusjon av eigendelar for pasientar med frikort vil bidra til å redusere den faktiske nettokostnaden.

Auka fysioterapikapasitet kan gi tidlegare kartlegging, behandling og rehabilitering, samtidig som ventetida kan bli redusert. Ved å styrkje mobiliteten og funksjonsevna til innbyggjarane kan fleire bli i stand til å meistre daglege aktivitetar sjølve. For enkelte brukarar kan dette redusere eller utsetje behovet for meir omfattande helse- og omsorgstenester og dermed frigjere kapasitet i andre delar av sektoren.

Ordninga kan i tillegg bidra til færre fall, betre folkehelse og raskare tilbakeføring til arbeid eller andre daglege aktivitetar. Gevinstane må likevel vurderast som forventa verknader og ikkje som garanterte økonomiske innsparingar.

Dersom det oppstår mangel på turnusplassar for fysioterapeutar, kan den regionansvarlege statsforvaltaren be Helsedirektoratet om å påleggje kommunar å ta imot turnusfysioterapeutar. Fyresdal kommune kan dermed bli pålagd å opprette ein turnusplass sjølv om kommunen i utgangspunktet ikkje ønskjer å etablere ordninga.

Konklusjon:

På bakgrunn av den samla vurderinga meiner kommunedirektøren at det bør opprettast ein turnusplass for fysioterapeut med oppstart 15. august 2027.

Innstilling frå kommunedirektøren:

Kommunedirektøren får fullmakt til å opprette éin turnusplass for fysioterapeut. Turnusfysioterapeut skal tiltre stilling frå 15.08.2027. Tiltaket får ingen økonomiske konsekvensar for kommunen i 2026.

Frå og med 2027 blir det innarbeidd ei årleg budsjettramme på inntil 450 000 kroner i budsjettet og økonomiplanen. Budsjettramma skal justerast årleg på grunnlag av lønnsutviklinga og årlege endringar av fastlønstilskot frå Helfo.

Ulf Pedersen	
Kommunedirektør	Charles La
	kommunalsjef helse og omsorg